

Експертний висновок
Міністерства фінансів України
до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та інших законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави» (реєстр. № 7451 від 09.06.2022), внесений народними депутатами України Мовчаном О. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроект передбачає:

заборону проведення аукціонів з продажу об'єктів великої приватизації та викупу об'єктів великої приватизації на період дії воєнного стану;

заборону приватизації об'єктів, розташованих у зоні бойових дій або наближених до зони бойових дій, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

спрощення порядку здійснення заходів з підготовки об'єктів до приватизації на період дії воєнного стану;

розроблення умов продажу об'єкта приватизації після отримання державним органом приватизації листа про намір приватизації такого об'єкта від потенційного покупця;

встановлення аукціонною комісією розміру гарантійного внеску під час продажу на електронних аукціонах об'єктів малої приватизації в розмірі: 10 розмірів мінімальних заробітних плат – для об'єктів, стартова ціна яких становить від 1 до 500 тисяч гривень; 10 відсотків стартової ціни об'єкта приватизації – для об'єктів, стартова ціна яких становить більше 500 тисяч гривень;

скорочення строків проведення аукціонів (не раніше ніж через 20 днів, але не пізніше 25 днів після опублікування інформаційного повідомлення);

перехід до покупця права власності на об'єкт приватизації незалежно від отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію, якщо отримання такого дозволу вимагається законом;

строк позовної давності для звернення з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу об'єкта приватизації, укладеного у період дії воєнного стану, який становить три місяці з дня його укладення.

Законопроект також передбачає, що об'єкти великої приватизації продаватимуться на електронних аукціонах. Підготовка об'єктів великої приватизації буде здійснюватися без залучення державним органом приватизації радників, сплата за об'єкт приватизації здійснюватиметься на підставі сформованого протоколу про результати електронного аукціону,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00D1248B00](#)

Підписувач [Улютін Денис Валерійович](#)

Дійсний з [10.11.2020 12:52:22](#) по [10.11.2022 12:52:22](#)

Міністерство фінансів України

47040-03-5/14889 від 12.07.2022

а договір купівлі-продажу укладатиметься після оплати покупцем ціни продажу.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Прийняття законопроекту сприятиме надходженню до Державного бюджету України коштів від приватизації об'єктів малої приватизації.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту може призвести до збільшення обсягу надходжень загального фонду державного бюджету в частині фінансування.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Розробник законопроекту не надав розрахунків або обґрунтування щодо впливу на показники бюджетів у разі прийняття законопроекту.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не суперечить законам, що регулюють бюджетні відносини, та Бюджетному кодексу України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Міністерство фінансів України підтримує мету законопроекту та його положення щодо удосконалення продажу об'єктів великої приватизації без залучення радників, разом з тим для забезпечення можливості його реалізації зазначаємо таке.

1. Законопроектом передбачається, що за наявності обмежень у роботі Державного реєстру речових прав на нерухоме майно Міністерство юстиції України відповідно до положень законопроекту забезпечуватиме здійснення державної реєстрації прав на нерухоме майно, придбане у період дії воєнного стану, протягом 30 днів з дня такого звернення.

Реалізація цих положень проекту акта може потребувати додаткових бюджетних коштів на утримання апарату Міністерства юстиції України. Водночас необхідних фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків таких витрат, а також пропозицій щодо джерел їх покриття головний розробник до законопроекту не надав.

Ураховуючи вищевикладене, законопроект потребує надання фінансово-економічних обґрунтувань.

2. Законопроектом пропонується виключити у частині 16 статті 19 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» (далі – Закон) норму, відповідно до якої у разі, якщо об'єкт приватизації виставляється на продаж на аукціон із зниженням стартової ціни вперше, стартова ціна знижується аукціонною комісією на 25 відсотків, та передбачити проведення

повторного аукціону одразу зі зниженням стартової ціни на 50 відсотків. Таку ж норму щодо державного майна пропонується встановити тимчасово, на період дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», шляхом внесення відповідних змін до пункту 7⁴ розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» законопроекту.

Крім того, пропонується внести зміни до статті 22 Закону та встановити, що стартова ціна об'єкта великої приватизації встановлюється аукціонною комісією на рівні балансової вартості об'єкта великої приватизації згідно з даними фінансової звітності за останній звітний період.

Зазначені положення законопроекту не підтримуються, оскільки їх застосування призведе до заниження ціни об'єктів великої приватизації, їх продажу за неринковою вартістю та до недонадходження коштів до державного бюджету.

3. Пунктом 7 розділу I законопроекту вносяться зміни до Закону України від 19.12.1995 № 481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» (далі – Закон № 481), які не підтримуються, з огляду на таке.

Стаття 2 Закону № 481 доповнюється нормою, відповідно до якої приватизація підприємства, місця зберігання спирту якого було внесено до Єдиного реєстру місць зберігання спирту, є підставою для внесення відповідних змін до Єдиного реєстру місць зберігання спирту. Орган ДПС за заявою суб'єкта господарювання, який приватизував підприємство, протягом п'яти календарних днів видає переоформлену довідку про внесення місця зберігання спирту до Єдиного реєстру місць зберігання спирту.

Водночас статтею 2 Закону № 481 встановлено, що внесення до Єдиного реєстру місць зберігання спирту здійснюється на підставі заяви суб'єкта господарювання, документа, що підтверджує право користування цим приміщенням, довідки про відповідність місця зберігання спирту вимогам, встановленим центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України. При цьому довідка про внесення місця зберігання спирту до Єдиного реєстру місць зберігання спирту видається протягом п'яти календарних днів від дати подання заяви.

Змінами до статей 3 та 15 Закону № 481 передбачається, що ліцензії на всі види діяльності, визначені цими статтями, які видані підприємству, переоформлюються на суб'єкта господарювання, який приватизував єдиний майновий комплекс такого підприємства, на строк дії виданих ліцензій.

Зазначена пропозиція порушує норми матеріального права. Ліцензія є дозвільним документом і видається окремому суб'єкту господарювання. Крім цього, у чинному законодавстві відсутні норми та вимоги щодо отримання ліцензії в порядку спадковості, зокрема під час приватизації суб'єктом господарювання єдиного майнового комплексу підприємства.

На сьогодні ДП «Укрспирт» має одну діючу ліцензію на виробництво спирту та місце провадження діяльності, які розташовані в регіонах України.

У разі приватизації суб'єктом господарювання єдиного майнового комплексу такого підприємства, зокрема у вигляді одного місця провадження діяльності ДП «Укрспирт», запропоновану норму щодо переоформлення на такого суб'єкта господарювання ліцензії, яка була видана ДП «Укрспирт», не може бути виконано. ДП «Укрспирт» буде і надалі мати одну діючу ліцензію та інші, не приватизовані, місця провадження діяльності.

Отже, суб'єкт господарювання, який приватизував місце провадження діяльності, як єдиний майновий комплекс ДП «Укрспирт», має отримати нову ліцензію на відповідний вид діяльності на підставі поданої ним заяви та документів, передбачених Законом № 481.

Крім того, стаття 15 Закону № 481 регулює питання імпорту, експорту, оптової і роздрібної торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, пальним та зберігання пального, тоді як стаття 14 Закону № 481 регулює питання імпорту, експорту та торгівлі спиртом, зміни до якої законопроектом не вносяться.

Стаття 8 Закону № 481 доповнюється нормою, відповідно до якої Атестат виробництва, виданий підприємству, переоформлюється на суб'єкта господарювання, який приватизував єдиний майновий комплекс такого підприємства, на строк дії виданого Атеста.

Пропозиція також порушує норми матеріального права. Атестат виробництва видається окремому суб'єкту господарювання, у чинному законодавстві відсутні норми та вимоги щодо отримання Атеста виробництва в порядку спадковості.

При цьому суб'єкти господарювання незалежно від того, чи приватизували вони єдиний майновий комплекс підприємства та виробничі цехи, дільниці, лабораторії та інші структурні підрозділи, які здійснюють виробництво і контроль за виробництвом спирту, біоетанолу, алкогольних напоїв, крім малих виробництв виноробної продукції, та тютюнових виробів, підлягають обов'язковій атестації.

Видачу Атеста виробництва проводить центральний орган виконавчої влади, уповноважений відповідно до законодавства. Ліцензія на право виробництва також видається після проведення атестації суб'єкта господарювання.

Враховуючи викладене, пункт 7 розділу I законопроекту необхідно виключити.

4. Законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу України про надра, Водного кодексу України, законів України «Про охорону праці», «Про охорону атмосферного повітря», «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» щодо переоформлення чинних дозволів, ліцензій, попередньо виданих державному або комунальному підприємству, що приватизоване, на відповідний суб'єкт господарювання, який приватизував це підприємство, що фактично означає автоматичне надання дозволів цим суб'єктам господарювання.

Водночас на законодавчому рівні визначено порядок отримання таких дозволів та ліцензій. Також із положень Кодексу України про надра вбачається, що отримання спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється через аукціони, при цьому статтею 34 визначено, що розмір плати за надання спеціальних дозволів на користування надрами визначається за результатами аукціону.

Отже, набрання чинності вищезазначеними змінами призведе до зменшення надходжень до бюджету.

Статтею 21 Закону України «Про охорону праці» визначено, що виробничі будівлі, споруди, машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, що вводяться в дію після будівництва (виготовлення) або реконструкції, капітального ремонту тощо, та технологічні процеси мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Роботодавець має одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Запропоновані зміни до цієї статті щодо переоформлення дозволів можуть призвести до порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці та загрози життю і здоров'ю працівників.

Статтею 7 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» визначено, що ліцензія на здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів видається за наявності відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, умов для забезпечення обліку та схоронності наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а також для забезпечення безпечності такої діяльності.

Отже, запропоновані зміни до цього Закону можуть призвести до погіршення заходів контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Ураховуючи викладене, запропоновані зміни до актів законодавства щодо автоматичного переоформлення дозвільних документів можуть мати наслідком порушення суб'єктами господарювання вимог, стандартів, нормативів тощо у відповідній сфері господарської діяльності, а також отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами, які отримують дозволи та ліцензії у визначеному порядку.

5. Законопроектом пропонується внести зміни до статті 9 Закону України, відповідно до яких відчуження предмета іпотеки у випадку продажу в процесі приватизації єдиного майнового комплексу державного або комунального підприємства, його структурного підрозділу, до складу якого входить такий предмет іпотеки, здійснюється без згоди іпотекодержателя.

З метою захисту прав іпотекодержателя та унеможливлення неоднозначного тлумачення цих положень вважаємо за доцільне зазначити, що таке відчуження не є підставою для припинення іпотеки.

6. Законопроектом пропонується доповнити розділ V «Прикінцеві та

перехідні положення», зокрема, пунктом 7⁴. Положеннями цього пункту, серед іншого, передбачено, що строк позовної давності для звернення з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу об'єкта приватизації, укладеного у період дії воєнного стану, введеного в дію Законом України «Про правовий режим воєнного стану», становить три місяці з дня його укладення.

Водночас суб'єкт законодавчої ініціативи не обґрунтував необхідність окремо встановлювати строк позовної давності щодо оскарження договорів, укладених саме у період дії воєнного стану.

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та інших законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави» може бути розглянуто Верховною Радою України з урахуванням зауважень Мінфіну.

**Перший заступник Міністра
фінансів України**

Денис УЛЮТІН